

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Bronisława Maria

Nazwisko: Baran

Nazwisko rodowe: Sobota

Miejsce urodzenia: Sulów

Data urodzenia: 10-12-1948

Imię ojca: Józef

Imię matki: Janina

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta internowanej Bronisławy Baran. Internowano ją na mocy „Decyzji Nr 117”, wydanej 21.12.1981 przez Komendanta Wojewódzkiego MO Lublin - z uzasadnieniem, iż jej „pozostawanie na wolności (...) zagrażałoby bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu przez to, że po wprowadzeniu dekretu o stanie wojennym nie zaprzestała działalności związkowej, aktywnie uczestniczyła w organizowaniu akcji strajkowej w PKS w Kraśniku”, gdzie była zatrudniona. Miała zostać osadzona w Ośrodku Odosobnienia w Warszawie („Decyzja Nr 117 o internowaniu” oraz „Nakaz zatrzymania i doprowadzenia” z 21.12.1981). Z akt wynika, że 24.12.1981 Bronisławę Baran doprowadzono do Aresztu Śledczego Warszawa-Grochów, zaś od 15.01.1982 przebywała w Ośrodku Odosobnienia w Gołdapi. Podano, iż zwolniono ją stamtąd 04.02.1982, w oparciu o „Decyzję nr 117 o uchyleniu internowania”, wydaną przez Komendanta Wojewódzkiego MO Lublin 27.01.1982.	Akta o sygn. IPN Bi 47/1, zapisy kartoteczne.	
Materiały Centralnego Zarządu Zakładów Karnych z 1982 roku, zawierające dokumentację urzędową i korespondencję dotyczącą internowanych, w tym „skargi i prośby” w sprawach poszczególnych osób. Znajdują się tu m.in. odpisy dwóch list „internowanych kobiet, które zostawiły dzieci do lat 18”, przesłanych przez wicemarszałek Sejmu PRL do dyrektora CZZK przy piśmie z 28.04.1982. Pod poz. 32 jednego z tych zestawień (w układzie miejsc zamieszkania internowanych kobiet) wpisano: „Bronisława Baran, internowana, dziecko 10 lat (Gołdap)”. Ponadto pod treścią pisma, przy którym przekazano wspomniane wykazy, znajduje się odręczna adnotacja opatrzona datą 05.05.1982: „Wszystkie kobiety zostały zwolnione”.	Akta o sygn. IPN BU 529/24 (98/5).	

Akta Sprawy Obiektowej (SO) krypt. "Związek" (nr rej. 25985), prowadzonej w latach 1980-1983 przez Wydział III „A”, a następnie Wydział V KW MO Lublin, w celu „ochrony przed działaniem i przenikaniem” do Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie „osób o poglądach antysocjalistycznych”. Wzmianka na temat Bronisławy Baran znajduje się w „Informacji dot. sytuacji i osiągniętych rezultatów w dotychczasowej pracy w odniesieniu do b. aktywu NSZZ >Solidarność< w obiektach ochraniających operacyjnie przez Wydział II” z dnia 14.06.1982, podpisanej przez funkcjonariusza Sekcji VIII Wydziału II KW MO Lublin. Podano tu m.in., iż „praca operacyjna prowadzona na odcinku transportu samochodowego pozwoliła na bliższe rozpoznanie aktywistów >Solidarności<, zajmujących negatywną postawę zarówno przed wprowadzeniem stanu wojennego, jak też w czasie jego trwania”. W tym kontekście odnotowano również, że „z omawianego obiektu internowano 5 osób – wszyscy z oddziału PKS Kraśnik” (wśród nich była B. Baran). Dodatkowo „z internowanymi przeprowadzono szereg rozmów” oraz objęto ich kontrolą w ramach kwestionariuszy ewidencyjnych. Stwierdzono również, iż „z dotychczasowego rozpoznania operacyjnego wynika, że osoby te w sprzyjających warunkach gotowe są do podjęcia się działalności w >Solidarności< na zasadach obowiązujących w tym związku przed 13 grudnia”. Równocześnie wskazano imiennie dwie osoby należące do tej grupy – pierwsza z nich, to „b. sekretarz kz >S< [Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”] Bronisława Baran”. Materiały zawierają także „Wykaz osób internowanych przez Wydział V KW MO w Lublinie”, sporządzony 24.08.1982 przez funkcjonariusza tego Wydziału. Bronisława Baran została tu wymieniona w punkcie obejmującym „osoby zwolnione z internowania” (pod poz. 6).

Akta o sygn. IPN Lu 018/162, t. 3, 4 (249/IV).

Materiały Wydziału Śledczego KW MO Lublin dotyczące działalności NSZZ „Solidarność” oraz osób internowanych w okresie stanu wojennego. Jak wynika z zapisu zawartego w Inwentarzu akt sygn. II KW MO/WUSW Lublin, materiały zarchiwizowane pod sygn. 10190/II, które złożono w archiwum Wydziału „C” w dniu 01.07.1983, obejmowały 2 tomy korespondencji dotyczącej internowanych oraz 11 tomów dokumentów odnoszących się łącznie do 221 osób; w późniejszym czasie dołączano kolejne tomy akt (np. w 1985 dołączono m.in. „Informator o delegatach na I Krajowy Zjazd NSZZ >Solidarność<”, wykaz członków i działaczy NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego, wykaz internowanych, którzy następnie wyemigrowali z Polski; w 1989 - wykaz internowanych z woj. lubelskiego oraz wykaz „b. działaczy NSZZ >Solidarność<, z którymi przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze w ramach akcji >Klon<”). Większość materiałów zniszczono za protokołem brakowania z 13.09.1989. Według karty Mkr-3 z dnia 24.08.1989, skierowanej do Biura „C” MSW, dokumenty odnoszące się do Bronisławy Baran zostały wybrakowane przez Wydział Śledczy WUSW Lublin (nie wskazano protokołu brakowania). W aktach zachowała się jedynie wzmianka dotycząca Bronisławy Baran w niedatowanym, tabelarycznym „Wykazie internowanych...” z NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego. Pod poz. 5 tego zestawienia wpisano jej dane osobowe i adresowe, miejsce pracy oraz okres internowania.

Akta o sygn. IPN Lu 020/638, t. 8 (10190/II), zapisy kartoteczno-ewidencyjne oraz wzmianki dotyczące Bronisławy Baran w aktach o sygn. IPN Po 161/1 (dar osoby fizycznej, alfabetyczny wykaz osób internowanych w okresie stanu wojennego) i sygn. IPN BU 1460/1 (kopia akt sygn. IPN Po 161/1).

Jako datę internowania Bronisławy Baran w części dokumentów wpisywano 21.12.1981 (data „Decyzji Nr 117 o internowaniu”), zamiast 23.12.1981. Występują też rozbieżności w dacie faktycznego zwolnienia jej z ośrodka odosobnienia. W wykazie znajdującym się w aktach o sygn. IPN Lu 020/638, t. 8 wpisano 21.01.1982, natomiast w większości materiałów jako dzień jej uwolnienia podawano datę decyzji uchylającej internowanie, tj. 27.01.1982, a nie datę opuszczenia przez B. Baran ośrodka odosobnienia, jaką podano w aktach internowanej, tj. 04.02.1982.

Bronisławę Baran objęto kontrolą operacyjną w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Wydra” (nr rej. 28862), prowadzonego od 09.11.1982 do 01.10.1989, początkowo przez Wydział II KW MO Lublin, następnie przez pion V RUSW Kraśnik. Materiały KE „Wydra” zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 028/90 z dnia 26.01.1990.

Materiały nr rej. 28862 WUSW Lublin zniszczono w 1990 roku. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjnych.

Pisma przewodnie do kart ewidencyjnych wysyłanych przez Wydział „C” KW MO/WUSW Lublin do Biura „C” MSW oraz innych jednostek w latach 1978-1986. Przy piśmie z 08.10.1982 Zastępca Naczelnika Wydziału „C” KW MO Lublin przesłał do Naczelnika Wydziału Kryminalnego KW MO Lublin karty Mkr-2 dotyczące osób, „które za wrogą działalność opozycyjną zostały internowane, a następnie zwolnione z ośrodków odosobnienia i powróciły do stałych miejsc zamieszkania”. Bronisława Baran została wpisana (pod poz. 4) do znajdującego się w tym piśmie wykazu osób, których dotyczyły przesłane karty, mające zostać włączone do zbioru kartotecznego Wydziału Kryminalnego.

Akta o sygn. IPN Lu 0276/104.

Na wniosek Wydziału II KW MO Lublin Bronisławie Baran „zastrzeżono” wyjazdu za granicę w oparciu o art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17.06.1959 o paszportach. Zakaz obejmował „wszystkie kraje świata” i miał obowiązywać od 05.03.1982 „do odwołania”. W „Postanowieniu o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę”, podpisanym 06.03.1982 przez Zastępcę Naczelnika Wydziału II KW MO Lublin i zatwierdzonym przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego MO Lublin ds. SB, podano następujące uzasadnienie takich działań wobec Bronisławy Baran: „Była aktywna działaczka NSZZ >Solidarność<, sekretarz Komisji Zakładowej przy Oddziale I PKS w Kraśniku, internowana od dnia 21.12.1981 r. do 4.02.1982 r.”. Do Wydziału Paszportów KW MO Lublin wspomniane postanowienie wpłynęło 08.03.1982 - zarejestrowano pod nr Z-I-2793/82, do Wydziału Paszportów KW MO Tarnobrzeg, gdzie z uwagi na miejsce zamieszkania B. Baran znajdowały się jej akta paszportowe (EATG 43590), wpłynęło ono 22.03.1982 - zarejestrowano pod nr Z-I-1116/82. W Wydziale „C” KW MO Lublin Wydział II zarejestrował je pod nr rej. 27468.

Karta Pz-35 z Kartoteki paszportowej Biura Paszportów MSW, karta Mkr-1 z 29.11.1982 i „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” w aktach o sygn. IPN Lu 361/1140 (EATG 43590), poprzednia sygn. IPN Lu 0293/198.

Akta paszportowe Bronisławy Baran (EATG 43590), zawierające dokumentację z lat 1982-1985. Znajduje się tu m.in. „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” wydane wobec niej w marcu 1982 roku oraz „Decyzja nr 177 o internowaniu” B. Baran. Materiały zawierają również dokumentację związaną z jej wnioskiem o wyjazd emigracyjny wraz z rodziną, co władze PRL „umożliwiły” internowanym – m.in. „Podanie-kwestionariusz” B. Baran z 22.11.1982, korespondencję między Wydziałem Paszportów KW MO Tarnobrzeg a Wydziałem II KW MO Lublin z 10.12.1982 i 11.01.1983, korespondencję Zastępcy Szefa RUSW Kraśnik ds. SB z Naczelnikiem Wydziału Paszportów WUSW Tarnobrzeg i Zastępcą Szefa RUSW Janów Lubelski ds. SB z grudnia 1983 roku. Wydział II KW MO Lublin nie wnosił zastrzeżeń w tej sprawie (pismo do Naczelnika Wydziału Paszportów KW MO Tarnobrzeg z 11.01.1983), toteż 10.02.1983 Zastępca Naczelnika Wydziału Paszportów KW MO Tarnobrzeg wystosował „Wniosek o wyrażenie zgody na wyjazd emigracyjny do USA internowanej” Bronisławy Baran, który zatwierdził Zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO Tarnobrzeg ds. SB. Stwierdzono w nim, że B. Baran „była aktywną działaczką” NSZZ „Solidarność” w swoim zakładzie pracy, gdzie „pełniła m.in. funkcję sekretarza”. Podano także, iż po wprowadzeniu stanu wojennego „była inspiratorką i jednym z głównych organizatorów strajku okupacyjnego w Oddziale I PKS w Kraśniku”, a „16.12.1981 r., po zlikwidowaniu strajku okupacyjnego, zorganizowała w PKS wiec, na którym odczytała list wzywający załogę PKS do uczestnictwa w strajku na terenie Zakładów Łożysk Tocznych w Kraśniku”. Odnotowano również, że „w miejscu internowania” przeprowadzano z nią „rozmowy operacyjno-sondażowe, w czasie których nie stwierdzono jednoznacznie wrogich i ekstremalnych poglądów”, jednakże „osobiście stała na stanowisku działalności związkowej jedynie” w NSZZ „Solidarność”. Biorąc pod uwagę m.in. „postawę i działalność” Bronisławy Baran, Wydział Paszportów KW MO Tarnobrzeg wnosił o wyrażenie zgody na jej stały wyjazd emigracyjny wraz z rodziną. Z dokumentacji wynika, że pod koniec 1983 roku Bronisława Baran opuściła Polskę.

Akta o sygn. IPN Lu 361/1140 (EATG 43590), poprzednia sygn. IPN Lu 0293/198.

Informacje dotyczące Bronisławy Baran umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO). Odnotowano tu, że była ona w „czynnym zainteresowaniu” pionu V RUSW Kraśnik - została zarejestrowana 09.11.1982 pod nr 28862 (KE „Wydra”). Podano także, że na wniosek Wydziału II KW MO Lublin była internowana od 23.12.1981 do 27.01.1982 - materiały, zarchiwizowane w Wydziale „C” WUSW Lublin pod sygn. 10190/II, zniszczono.

Informacja o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).